Національний університет
водного господарства

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

102-118

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійного вивчення дисципліни
та виконання індивідуальних робіт
з дисципліни
„Демографія і соціальна статистика”

Національний університет
водного господарства
та природокористування

для студентів за напрямом підготовки
„Управління персоналом та економіка праці”

Рекомендовано
методичною комісією
напряму підготовки 6.030505 „УПЕП”.
Протокол № 3 від 3 листопада 2011 р.

Рівне – 2012

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни та виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Демографія і соціальна статистика» для студентів за напрямом підготовки „Управління персоналом та економіка праці”/ Юрчик Г.М. – Рівне: НУВГП, 2012. – 47 с.

Упорядники: Юрчик Г.М., к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Відповідальний за випуск: Безтелесна Л.І., д.е.н., доцент, завідувач кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Зміст

с.
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ…… 3
2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ…….. 3
3. ТИПОВІ ЗАДАЧІ…… 33
4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ……... 42
4.1. Структура та зміст індивідуальної роботи……. 42
4.2. Оформлення індивідуальної роботи……... 43
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА……... 43
Додаток А…… 46
Додаток Б…….. 47

© Юрчик Г.М. 2012 р.
© НУВГП, 2012 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальним планом підготовки студентів за напрямом „Управління персоналом та економіка праці" передбачено вивчення дисципліни „Демографія і соціальна статистика".

Метою вивчення навчальної дисципліни „Демографія і соціальна статистика" є формування у студентів системи знань про соціально-демографічні процеси та їх закономірності у суспільстві.

Основними завданнями дисципліни є:

- вивчення чисельності, структури та територіального розміщення населення;
- визначення закономірностей природного і механічного руху населення в цілях прогнозування демографічних змін;
- вивчення сутності основних соціальних процесів і понять (освіченість, зайнятість, рівень життя та здоров'я населення, умови проживання та праці, забезпеченість товарами і послугами, дозвілля, громадський порядок та безпека тощо);
- дослідження соціальних процесів та явищ на основі методів статистичного аналізу.

Програмний матеріал дисципліни рекомендується вивчати в порядку, передбаченому методичними рекомендаціями.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

Змістовий модуль 1. Демографія

Тема 1. Предмет, задачі та інформаційні джерела демографії. Статистика чисельності населення

Виникнення демографії. Розвиток демографічної науки в Україні. Основні демографічні проблеми сучасного світу. Предмет і задачі демографії як науки. Джерела демографічної інформації: переписи населення, офіційна статистична звітність, вибіркові обстеження. Показники чисельності населення.

Питання для самоперевірки:

1. Чим був обумовлений розвиток демографічної науки ?

2. Що є предметом та об'єктом вивчення науки демографія ?

3. Які основні джерела демографічної інформації ви знаєте ? Вкажіть їх переваги та недоліки.

4. Які ви знаєте показники чисельності населення ? За яких умов доцільно розраховувати кожен з них ?

Тести для самоконтролю:

1. Якщо відомі моментні чисельності постійного та наявного населення

Національний університет водного господарства та природокористування

($S_1, S_2 ... S_t$) з однаковими часовими інтервалами, то середня чисельність населення ($\overline{S}$) розраховується за формулою

а) $\overline{S} = \frac{1/2S_1 + S_2 + ... + 1/2S_t}{t-1}$;

б) $\overline{S} = \frac{\frac{S_1+S_2}{2}t_1 + \frac{S_2+S_3}{2}t_2 + ... + \frac{S_{n-1}+S_n}{2}t_n}{t_1+t_2+....+t_n}$;

в) $\overline{S} = \frac{\frac{S_1+S_2}{t}t_1 + \frac{S_2+S_3}{t}t_2 + ... + \frac{S_{n-1}+S_n}{t}t_n}{t_1+t_2+...+t_n}$;

г) немає правильної відповіді.

2. До недоліків перепису населення як джерела демографічної інформації належить:

а) охоплення всього населення країни (суцільність);

б) коштовність проведення;

в) однозначне тлумачення питань перепису завдяки можливості їх пояснення спеціально підготовленими обліковцями;

г) реєстрація усього населення країни за одними і тими ж ознаками (уніфікація).

3. Реєстрацію актів громадянського стану – народження, смерть, взяття шлюбу, розлучення – в Україні здійснюють:

а) паспортні столи органів внутрішніх справ;

б) релігійні установи (відповідно до віри відповідних осіб);

в) міські і районні відділи (бюро) РАГСів;

г) усі відповіді вірні.

4. До інформаційних джерел демографії належить:

а) переписи населення;

б) вибіркові обстеження населення;

в) дані поточного обліку фактів громадянського стану;

г) усі відповіді вірні.

5. Які методи одержання відомостей про населення застосовують у переписах населення:

а) опитування і самообчислення;

б) опитування та графічний;

в) графічний та самообчислення;

г) самообчислення та інтерв'ювання.

6. До типових форм поточного обліку демографічних процесів у сільській місцевості не належить:

а) погосподарська книга;

б) алфавітна книга господарств;

в) книга реєстрації фермерських господарств;

г) список осіб, які тимчасово проживають на території сільської ради.

7. При проведенні перепису населення метод самообчислення має таку перевагу в порівнянні з методом опитування:

а) можливість неправильного трактування запитань та заповнення анкети;

Національний університет водного господарства та природокористування

б) можливість недоотримання частини інформації (не абсолютне надсилання анкет для опитування);
в) порівняно нижча коштовність;
г) охоплення всього населення країни (суцільність).

8. Процес збору певних демографічних, економічних і соціальних відомостей, що характеризують на певний момент часу кожного жителя країни (території) – це:
а) переписи населення; б) вибіркові обстеження населення;
в) дані поточного обліку демографічних процесів;
г) суцільний моніторинг.

9. Основним джерелом даних про населення і його склад за період між переписами населення є:
а) дані поточного обліку фактів громадянського стану;
б) вибіркові обстеження населення;
в) суцільний моніторинг; г) усі відповіді вірні.

10. Яке джерело демографічної інформації передбачає, залучення до дослідження лише певної репрезентативної частина населення:
а) переписи населення;
б) вибіркові обстеження населення;
в) дані поточного обліку демографічних процесів;
г) списки військового обліку, виборців.

11. Між чисельністю постійного (ПН) та наявного населення (НН) існує зв'язок:
а) Н = НН – ТП + ТВ; в) НН = ПН – ТП + ТВ;
б) ПН = НН + ТП – ТВ; г) НН = ПН – ТП – ТВ,
де ТП – тимчасово проживаючі; ТВ – тимчасово відсутні.

12. Якщо відомі моментні чисельності постійного та наявного населення ($S_1, S_2 ... S_t$) з неоднаковими часовими інтервалами, то середня чисельність населення ($\overline{S}$) розраховується за формулою

а) $\overline{S} = \dfrac{\frac{S_1+S_2}{2}t_1 + \frac{S_2+S_3}{2}t_2 + ... + \frac{S_{n-1}+S_n}{2}t_n}{t_1+t_2+....+t_n}$;

б) $\overline{S} = \dfrac{1/2S_1 + S_2 + ... + 1/2S_t}{t-1}$;

в) $\overline{S} = \dfrac{\frac{S_1+S_2}{t}t_1 + \frac{S_2+S_3}{t}t_2 + ... + \frac{S_{n-1}+S_n}{t}t_n}{t_1+t_2+....+t_n}$;

г) $\overline{S}\,\dfrac{S_0+S_1}{2}$.

13. Об'єктом дослідження демографії є:
а) відносини між людьми та соціальними групами;
б) територіальні одиниці (держава, економічний регіон, місто, село);
в) сукупність людей, які проживають на певній території;
г) усі відповіді вірні.

14. До завдань демографії як науки належить:
а) регулювання відносин між соціальними групами в цілях забезпечення їх

Національний університет водного господарства та природокористування

безконфліктності;
б) пізнання закономірностей розвитку кількісно-якісних характеристик населення;
в) прогнозування соціально-економічного розвитку держави (регіону);
г) соціальний захист населення.

5. Народження дитини конкретною жінкою в рамках демографії є:
а) демографічним процесом; в) демографічною ситуацією;
б) демографічною подією; г) усі відповіді вірні.

Тема 2. Відтворення та мобільність населення

Поняття репродуктивного відтворення населення. Показники смертності, народжуваності та природного руху населення. Територіальна та соціальна мобільність населення. Показники механічного руху населення. Соціальна мобільність: сутність, показники, методи вивчення. Чинники та особливості мобільності населення в Україні.

Питання для самоперевірки:

1. Які види руху населення ви знаєте?
2. Які процеси лежать в основі репродуктивного відтворення населення?
3. Які статистичні показники застосовують для налізу природного та механічного руху населення?
4. Які види міграції ви знаєте ?
5. Що таке соціальна мобільність населення ? В чому вона проявляється?

Тести для самоконтролю:

1. Історично, соціально та економічно обумовлений процес постійного і безперервного поновлення людських поколінь – це:
а) репродуктивний рух населення; в) механічних рух населення;
б) відтворення населення; г) соціальний рух населення.

2. Соціальний рух населення виявляється у:
а) зміні місця проживання населення;
б) зміні трудової активності населення;
в) зміні освітньої, професійної, національної структури населення;
г) усі відповіді вірні.

3. Основними режимами відтворення населення є:
а) традиційний сучасний; б) простий, звужений, розширений;
в) механічний, природний, соціальний та економічний;
г) усі відповіді вірні.

4. Високою нерегульованою народжуваністю і високою смертністю, що пов'язано з нерозвиненістю медицини, низьким рівнем життя, війнами, епідеміями характеризується:
а) традиційний тип відтворення населення;
б) сучасний тип відтворення населення;
в) природний рух населення; г) економічний рух населення.

5. Процес депопуляції характеризується:

Національний університет водного господарства та природокористування

а) приростом населення;
б) відсутністю приросту населення (чисельність народжених приблизно рівна чисельності померлих);
в) від'ємним приростом населення;
г) суттєвим перевищенням чисельності померлих над народженими (на 1000 народжених припадає не менше 1500 померлих у рік).

6. Сальдо міграції (ΔS)розраховується за формулою

а) $\Delta S = I / S \cdot 1000$;
в) $\Delta S = I - E$;
б) $\Delta S = E / S \cdot 1000$;
г) $\Delta S = I + E / S \cdot 1000$,

де I, E – відповідно чисельність прибулих та вибулих; $\bar{S}$ - середня чисельність населення.

7. Від'ємне міграційне сальдо означає, що:
а) чисельність прибулих перевищує кількість вибулих;
б) чисельність вибулих перевищує чисельність прибулих;
в) відбувається процес виїзду населення за межі відповідної території;
г) відбувається процес в'їзду населення за межі відповідної території.

8. Виїзд за межі країни – це:
а) соціальний рух населення;
в) імміграція;
б) еміграція;
г) маятникова міграція.

9. Який вид міграції виникає у зв'язку з переміщенням населення із зони стихійного лиха:
а) примусова репатріація;
в) добровільна економічна;
б) вимушена екологічна;
г) вимушена трудова.

10. Які з нижче зазначених видів міграції не є тимчасовими:
а) маятникова; б) сезонна; в) транзитна; г) репатріація.

11. Трудова міграція як різновид міграції за причинами її виникнення є складовою:
а) освітньої міграції;
в) репатріації;
б) економічної міграції;
г) релігійної міграції.

12. Зміна місця проживання, що пов'язана із зміною державних кордонів, виїзд дипломатичного корпусу в іншу державу – це міграція:
а) релігійна; б) економічна; в) політична; г) трудова.

13. Переміщення на роботу у іншу місцевість без зміни постійного місця проживання є:
а) маятниковою міграцією;
в) транзитною міграцією;
б) сезонною міграцією;
г) короткостроковою міграцією.

14. У зв'язку із низьким рівнем оплати праці на вітчизняних підприємствах особа прийняла рішення про виїзд за кордон в цілях працевлаштування. Таке переміщення відноситься до такого виду міграції:
а) добровільна туристична;
в) добровільна політична;
б) вимушена економічна;
г) добровільна економічна.

15. Довгострокова міграція передбачає виїзд на інше місце проживання

Національний університет водного господарства та природокористування

терміном:

а) 1-3 місяці;
б) більше 5 років;
в) більше 1 року;
г) більше 6 місяців.

Тема 3. Соціально-економічна стратифікація та склад населення

Соціально-економічна стратифікація: поняття і принципи. Особливості та наслідки стратифікації населення в сучасній Україні. Статево-віковий, сімейний, національний склад населення. Характеристика економічних групувань населення.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке соціально-економічна стратифікація населення ?
2. За якими соціальними та економічними ознаками можна стратифікувати населення?
3. Які групи населення прийнято виділяти за ознакою віку, статі, рівнем освіти, участю в суспільному виробництві, національністю?
4. На основі яких статистичних показників можна аналізувати соціально-економічний склад населення?

Тести для самоконтролю::

1. Поділ суспільства на соціальні групи і верстви (страти), які мають різний престиж, власність, владу, освіту та ін. – це:

а) склад населення;
б) стратифікація населення;
в) суспільна різноманітність;
г) середній клас.

2. Яка із нижче наведених ознак щодо дослідження соціально-економічного складу населення не є атрибутивною:

а) стать; б) рівень освіти; в) вік; г) дітність.

3. Яка з нижче зазначених ознак дослідження соціально-економічного складу населення по своїй суті є економічною:

а) стать;
б) національність;
в) сімейний (шлюбний) стан;
г) участь у суспільному виробництві.

4. Дітьми в рамках демографічної статистики визнаються особи віком:

а) 0-16 років; б) 1-16 років; в) 0-14 років; г) 0-18 років.

5. Модальний вік населення – це:

а) вік, кумулятивна чисельність населення якого включає половину населення;
б) середній вік населення;
в) вік молодості (до 35 років);
г) вік, чисельність населення у якому є найвищою.

6. Коефіцієнт довголіття визначається за формулою

а) $d_{60+} = \frac{S_{60+}}{S_{0\text{-}W}}$;
в) $k_{80+} = \frac{S_{90+}}{S_{60+}}$;
б) $k_{80+} = \frac{S_{80+}}{S_{60+}}$;
г) $k_{80+} = \frac{S_{100+}}{S_{60+}}$,

де S_{60+}, S_{90+}, S_{80+}, S_{100+} – чисельність населення відповідно у віці старше

Національний університет водного господарства та природокористування

60, 90, 80 та 100 років; $S_{0\text{-}W}$ - чисельність населення у віці від 0 до W (W=100 років).

7. Коефіцієнт старіння «згори» визначається за формулою[1]

а) $k_{д.н.} = \frac{S_{0-14} + S_{60+}}{S_{15-59}}$;

б) $k^{1}_{д.н.} = \frac{S_{0-14}}{S_{15-59}}$;

в) $k_{0-14} = S_{0-14} \big/ S_{0-W}$;

г) $k_{60+} = S_{60+} \big/ S_{0-W}$.

8. Загальний коефіцієнт демографічного навантаження ($k_{í.çàã.}$) розраховується за формулою[1]

а) $k_{н.заг.} = \frac{S_{0-14} + S_{60+}}{S_{15-59}}$;

б) $k_{н.заг.} = \frac{S_{0-14}}{S_{15-59}}$;

в) $k_{н.заг.} = \frac{S_{60+}}{S_{15-59}}$;

г) $k_{í.çàã} = \frac{S_{50+}}{S_{0-14}}$.

9. Якщо коефіцієнт демографічного здоров'я перевищує одиницю, то вік балансування чоловіків та жінок:

а) менший 40 років;
б) становить 30 років;
в) перевищує 50 років;
г) в межах 30-40 років.

10. Коефіцієнт демографічного здоров'я або балансування чоловіків і жінок ($K_{д.з}$) визначається за формулою

а) $K_{д.з} = X_{б} / X_{N}$;

б) $K_{д.з} = X_{б} \times X_{N} / X_{N}$;

в) є сталою величиною та становить 30 років;

г) $K_{д.з} = X_{N} / X_{б}$,

де $K_{б}$ - вік балансування чоловіків та жінок в конкретній країні; X_{N} - нормальний вік балансування чоловіків та жінок.

11. В раках демографічної статистики пізніми шлюбами визнаються ті, що укладені особами, вік яких становить:

а) за 35 років;
б) за 40 років;
в) за 60 років;
г) за 50 років.

12. Ранні шлюби охоплюють шлюбність населення віком:

а) до 15 років;
б) до 18 років;
в) до 19 років;
г) до 21 року.

---

[1] Умовні позначення: $S_{0\text{-}14}$, S_{60+}, S_{15-59} – чисельність населення відповідно у віці від 0 до 14 років, старше 60 років, у віці 15-59 років; $S_{0\text{-}W}$ - чисельність населення у віці від 0 до W (W=100 років).

Національний університет водного господарства та природокористування

13. Загальний коефіцієнт несталості шлюбів ($k_{d/c}$) визначається за формулою[1]

а) $k_{d/c} = \frac{C}{\overline{S}} \cdot 1000$; б) $k_{d/c} = \frac{D}{\overline{S}} \cdot 1000$; в) $k_{d/c} = \frac{D}{C}$; г) $k_{d/c} = \frac{C}{D}$.

14. Спеціальний коефіцієнт шлюбності розраховується за формулою[1]

а) $K_{C18+} = \frac{C - \mathrm{D}}{\overline{S}_{18+}} \cdot 1000$; в) $K_{C15+} = \frac{C - \mathrm{D}}{\overline{S}_{15+}} \cdot 1000$;

б) $K_{C15+} = \frac{C}{\overline{S}_{15+}} \cdot 1000$; г) $K_{C15+} = \frac{C}{\overline{S}_{15-50}} \cdot 1000$.

Тема 4. Статистичний аналіз народжуваності, плідності та смертності населення

Основні завдання вивчення народжуваності та плідності. Характеристики новонароджених. Статистичні показники народжуваності та плідності. Фактори народжуваності. Таблиці плідності та їх призначення.

Смертність населення: регіональний та часовий аспект. Екстенсивний та інтенсивний аналіз смертності за демографічними ознаками. Нормальний вік смерті і передчасна смерть. Надсмертність та її вимірювання. Фактори та причини смерті. Дитяча смертність.

Питання для самоперевірки:

1. Які природні процеси визначають репродуктивний рух населення ?
2. Що таке плідність та народжуваність ? Які статистичні показники використовують для їх аналізу ?
3. Які фактори народжуваності є об'єктивними ?
4. Яка значимість таблиць плідності у демографічній статистиці?
5. Які статистичні показники використовують для інтенсивного та екстенсивного аналізу смертності ?
6. Який вік смерті вважається нормальним у демографічній статистиці ?
7. Які фактори смертності ви знаєте ?

Тести для самоконтролю:

1. Плідність — це процес народження дітей, що розглядається стосовно:
а) всього населення; в) всіх жінок дітородного віку;
б) всього дітородного населення; г) всіх жінок працездатного віку.
2. Репродуктивний (фертильний, дітородний) вік в рамках демографічної статистики встановлюється в межах:
а) 15-50 р.; б) 15-55 р.; в) 15-60 р.;
г) не обмежений віковими параметрами.

[1] Умовні позначення: С (D) - кількість укладених (розірваних) шлюбів протягом певного періоду; $\overline{S}$ - середня чисельність населення відповідного віку.

Національний університет водного господарства та природокористування

3. Який з нижче наведених демографічних показників використовується при екстенсивному аналізі народжуваності та плідності:
а) чисельність народжених за черговістю народжень у матері;
б) загальний коефіцієнт народжуваності;
в) сумарний коефіцієнт плідності;
г) нетто-коефіцієнт відтворення населення.

4. Спеціальний коефіцієнт народжуваності ($n_{ж}$) визначається за формулою

а) $n_{ж} = \frac{N}{\overline{S}^{ж}_{15-50}} \cdot 1000$;

б) $n_{ж} = \frac{N}{\overline{S}} \cdot 1000$;

в) $n_{ж} = \frac{N-M}{\overline{S}^{ж}_{15-50}} \cdot 1000$;

г) $n_{ж} = \frac{N-M}{\overline{S}} \cdot 1000$,

де $\overline{S}^{ж}_{15-50}$ - середня чисельність жіночого дітородного контингенту; N, M – чисельність відповідно народжених та померлих; $\overline{S}$ - середня чисельність населення.

5. Сумарний коефіцієнт плідності (F_{sum}) визначається за формулою

а) $F_{\text{sum}} = h\frac{N_x}{\overline{S}^{ж}_i}$;

б) $F_{sum} = h\sum_{x=15}^{50}\frac{N_x}{\overline{S}^{ж}_x}$;

в) $F_{sum} = h\sum_{x=15}^{45}\frac{N_x}{\overline{S}^{ж}_x}$;

г) $F_{sum} = h\sum_{x=15}^{50}\frac{N_x}{\overline{S}_x}$,

де h - величина вікового інтервалу; N_x - чисельність новонароджених матерями у віці x; $\overline{S}^{ж}_x$ - середня чисельність жіночого дітородного контингенту у віці x; $\overline{S}$ - середня чисельність населення.

6. Індекс надсмертності визначається за формулою

а) $I_m = m_1 / m_0$;

б) $I_m = M / \overline{S}$;

в) $I_m = \frac{\sum_{x=0}^{W} X \cdot \grave{I}_X}{\sum_{x=0}^{W} \grave{I}_X}$;

г) $I_m = n - m$,

де m_1, m_0 - відповідно коефіцієнти смертності досліджуваного і базового груп населення; M – чисельність померлих; X - вік померлих; n, m – загальні коефіцієнти народжуваності та смертності населення.

7. Який із нижче зазначених показників відображає чисельність народжених, що припадають на 1000 осіб населення:
а) спеціальний коефіцієнт народжуваності;
б) сумарний коефіцієнт плідності;
в) загальний коефіцієнт народжуваності;
г) нетто-коефіцієнт відтворення населення.

8. Який із нижче зазначених показників відображає скільки дітей може народити в середньому одна жінка за існуючого режиму плідності, якщо вона

проживе весь дітородний період:
а) спеціальний коефіцієнт народжуваності;
б) сумарний коефіцієнт плідності;
в) брутто-коефіцієнт відтворення населення;
г) нетто-коефіцієнт відтворення населення.

9. Коефіцієнт життєвості Покровського визначається за формулою

а) $K = \frac{N}{M} \cdot 100$;
в) $K = \frac{M}{\mathrm{N}} \cdot 100$;
б) $\kappa = \frac{M}{\overline{S}} \cdot 1000$;
г) $\kappa = \frac{N}{\overline{S}} \cdot 1000$,

де N - чисельність народжених; М – чисельність померлих; $\overline{S}$ - середня чисельність населення.

10. Віком нормальної смерті у рамках демографічної статистики приймається:
а) медіанний вік смерті;
в) 40 років;
б) 60 років;
г) модальний вік смерті.

11. Передчасно померлими визнаються:
а) особи до 40 років;
б) особи, смерть яких не очікувалася;
в) особи, смерть яких настала до досягнення модального віку смертності;
г) особи, смерть яких настала до досягнення медіанного віку смертності.

12. Який із нижче зазначених показників відображає яке число дочок може народити в середньому одна жінка за певного рівня плідності за умови, що вона проживе весь дітородний період:
а) спеціальний коефіцієнт народжуваності;
б) сумарний коефіцієнт плідності;
в) нетто-коефіцієнт відтворення населення;
г) брутто-коефіцієнт відтворення населення.

13. Інтенсивний аналіз смертності здійснюється із використанням показника:
а) чисельності померлих у розрізі статі;
б) частки померлих у дітородному, працездатному віці;
в) чисельності померлих за основними причинами смерті;
г) чисельності померлих у розрізі вікових груп.

14. Смертність немовлят — смертність дітей віком до:
а) 1 року;
б) 3 років;
в) 6 років;
г) 1,5 року.

15. Коефіцієнт смертності немовлят визначається за формулою

а) $m_0 = \frac{M_0}{1/2N + 1/2N^{-1}}$;
в) $m_0 = \frac{M_0}{1/4N + 3/4N^{-1}}$;
б) $m_0 = \frac{\mathrm{N}_0 - M_0}{1/2N + 1/2N^{-1}}$;
г) $m_0 = \frac{\mathrm{N}_0 - M_0}{1/4N + 3/4N^{-1}}$,

де N_0, M_0 - кількість відповідно народжених та померлих немовлят в році спостереження; N, N^{-1} - кількість живонароджених відповідно в поточному та попередньому календарному році.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 5. Демографічне прогнозування

Сутність та основні завдання демографічного прогнозування. Методи прогнозування демографічних змін, їх переваги та недоліки, можливість використання в сучасних умовах. Наявні демографічні прогнози в Україні. Критерії вибору та оцінювання достовірності методів демографічного прогнозування.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні завдання демографічного прогнозування?
2. Які є види демографічних прогнозів ?
3. На основі яких формалізованих методів можна побудувати демографічний прогноз?
4. Яка особливість демографічного прогнозування на основі неформалізованих методів?
5. Який метод демографічного прогнозування є найбільш точним ?
6. Які демографічні перспективи України відповідно до існуючих демографічних прогнозів?

Тести для самоконтролю:

1. Демографічний прогноз слугує основою для:
а) обґрунтування потенційного попиту на споживчі товари та послуги;
б) визначення перспективних змін у пропозиції праці;
в) обґрунтування напрямів розвитку соціальної інфраструктури;
г) усі відповіді вірні.
2. Демографічний прогноз, що складається на 25-30 років, по своїй суті є:
а) довгостроковим;
б) короткостроковим;
в) середньостроковим;
г) експрес-прогнозом.
3. Прогноз, який слугує науковим цілям дослідження тенденцій та закономірностей руху населення на основі припущення про незмінність соціально-економічної політики держави є:
а) пошуковим;
б) аналітичним;
в) функціональним;
г) прогнозом-попередження.
4. Демографічний прогноз, що складається для обґрунтування рішень у конкретній сфері діяльності є:
а) точковим;
б) інтервальним;
в) функціональним;
г) пошуковим.
5. Усі методи демографічного прогнозування за ступенем формалізації класифікують на:
а) пошукові та нормативні;
б) інтуїтивні та неформалізовані;
в) формалізовані та неформалізовані;
г) формалізовані та кількісні.
6. Демографічні прогнози, що спрямовані на передбачення декількох демографічних показників (об'єктів) є:
а) точковими;
б) інтервальними;
в) одиничними;
г) множинними.

Національний університет водного господарства та природокористування

7. Електоральний прогноз, прогноз військовозобов'язаних є прикладами прогнозів:

а) короткострокових; в) пошукових;
б) функціональних; г) точкових.

8. Демографічне прогнозування на основі методу екстраполяції передбачає:

а) розрахунок прогнозних показників руху населення на основі досвіду експертів;
б) перенесення закономірностей демографічного розвитку у минулому на майбутнє;
в) врахування основних компонент демографічного розвитку;
г) побудову економетричної моделі.

9. Який із нижче зазначених методів демографічного прогнозування зміну чисельності населення пов'язує виключно із плином часу:

а) метод екстраполяції; г) усі вище перераховані.
б) метод факторного моделювання;
в) метод пересування вікових груп;

10. Метод пересування вікових груп при прогнозуванні чисельності населення враховує:

а) народжуваність; в) міграцію;
б) смертність; г) усе вище перераховане.

11. Загальне балансове рівняння компонентного методу демографічного прогнозування має вигляд:

а) $S_t^{x+1} = S_{t-1}^x - S_{t-1}^x \div q^x + \Delta E_{t-1}^x$; в) $S_t^{x+1} = S_{t-1}^x + S_{t-1}^x \div q^x + \Delta E_{t-1}^x$;

б) $S_t^{x+1} = S_{t-1}^x - S_{t-1}^x \times q^x + \Delta E_{t-1}^x$; г) $S_t^{x+1} = S_{t-1}^x \times \mathrm{q}_x + \Delta M_{t-1}^x$,

де S - чисельність населення; t - період; M - чисельність померлих; ΔE - сальдо міграції; x – число повних років життя, починаючи з нуля; q^x – імовірність померти у віці x, не доживши до повних (x+1) років, (із таблиці смертності).

12. Який із нижче перерахованих методів демографічного прогнозування дає можливість спрогнозувати одночасно не лише загальну чисельність населення, але і його вікову та статеву структуру:

а) метод екстраполяції; в) метод пересування вікових груп;
б) метод факторного моделювання; г) усі вище перераховані.

Тема 6. Регулювання демографічних процесів як складова соціальної політики держави

Сутність та складові соціально-демографічної політики. Складність та особливості регулювання демографічних процесів. Цілі демографічної політики. Чинники демографічного розвитку. Механізм державного регулювання демографічних процесів (сутність та складові). Зарубіжний досвід демографічного регулювання.

Національний університет водного господарства та природокористування

Питання для самоперевірки:

1. Що таке демографічна політика та які її цілі?
2. В чому полягає складність регулювання демографічних процесів ?
3. Які чинники демографічного розвитку є об'єктивними ?
4. В чому особливість суб'єктивних чинників демографічного розвитку?
5. В чому сутність механізму демографічного регулювання ?
6. В чому відмінність між адміністративними та соціально-економічними інструментами регулювання демографічного розвитку?

Тести для самоконтролю:

1. Рівень доходів населення, житлозабезпеченість – це чинники демографічного розвитку:
а) об'єктивні (можуть регулюватися державою);
б) суб'єктивні (не можуть прямо регулюватися державою);
в) об'єктивні (не можуть регулюватися державою);
г) суб'єктивні (можуть прямо регулюватися державою).
2. Традиції, релігійні переконання, особистісно-психологічні особливості людей – це чинники демографічного розвитку:
а) об'єктивні (можуть регулюватися державою);
б) суб'єктивні (не можуть прямо регулюватися державою);
в) об'єктивні (не можуть регулюватися державою);
г) суб'єктивні (можуть прямо регулюватися державою).
3. Пропаганда здорового способу життя, соціальна реклама є інструментами регулювання демографічного розвитку:
а) адміністративно-правовими; в) соціально-психологічними;
б) суб'єктивними; г) соціально-економічними.
4. Соціальні відпустки, програми житлового забезпечення, профілактика хвороб є інструментами регулювання демографічного розвитку:
а) адміністративно-правовими; в) соціально-психологічними;
б) суб'єктивними; г) соціально-економічними.
5. За направленістю соціально-демографічна політика держави може бути :
а) об'єктивною, суб'єктивною; б) стримувальна, стимулююча;
в) адміністративною, економічною, психологічною;
г) усі відповіді вірні.
6. Дозвільний порядок зовнішніх міграцій, вікові обмеження укладення шлюбу є інструментами регулювання демографічного розвитку:
а) суб'єктивними; в) адміністративно-правовими;
б) соціально-психологічними; г) соціально-економічними.
7. У якій державі ЄС державна соціально-демографічна політика чітко спрямована на розширене відворення:
а) Німеччина; б) Франція; в) Іспанія; г) усі відповіді вірні.
8. В Китаї та Індії соціально-демографічна політика держави:
а) не є чітко визначеною; б) є стримувальною;
в) спрямована на стимулювання народжуваності; г) не проводиться.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Змістовий модуль 2. Соціальна статистика

Тема 7. Предмет та завдання соціальної статистики. Статистика праці на підприємстві

Предмет, об'єкт та завдання соціальної статистики. Місце в системі наукових досліджень, взаємозв'язок з іншими науками та навчальними дисциплінами. Сучасна організація соціальної статистики в Україні.

Внутрішні та зовнішні джерела інформації про сферу праці на підприємстві. Показники чисельності та руху персоналу на підприємстві. Статистична звітність з праці (типові форми).

Питання для самоперевірки:

1. Що є предметом та об'єктом вивчення соціальної статистики ?
2. Які основні напрями досліджень в рамках соціальної статистики ?
3. Які основні джерела інформації соціальної статистики ?
4. Вкажіть статистичні показники кількості працюючих на підприємстві ?
5. Які статистичні показники розраховують для аналізу руху персоналу та оплати праці на підприємстві?

Тести для самоконтролю:

1. Об'єктом вивчення соціальної статистики є:
   а) вся сукупність явищ та процесів, що мають місце у суспільстві;
   б) вся сукупність відносин, що виникають між людьми в процесі їх життєдіяльності;
   в) масові соціальні явища, процеси та спільності;
   г) сукупність людей, які проживають на певній території.
2. До об'єктів дослідження соціальної статистики не належить:
   а) освіта і освіченість населення; б) рівень життя населення;
   в) охорона здоров'я населення;
   г) система національних рахунків та матеріально-енергетичні ресурси.
3. До показників чисельності працюючих на підприємстві належать:
   а) облікова (спискова) кількість штатних працівників;
   б) середньооблікова кількість штатних працівників;
   в) середня кількість працівників в еквіваленті повної зайнятості;
   г) усі вище перераховані.
4. Розмір реальної заробітної плати розраховується за формулою
   а) $З_р = З_н \times I_{сц}$ в) $\overline{З}_р = З_н / I_{сц} + 1$;
   б) $\overline{З}_р = З_н / I_{сц}$; г) $\overline{З}_р = З_н / I_{сц} - 1$,

де $I_{сц}$ - індекс споживчих цін $З_н, З_р$ - відповідно номінальна та реальна заробітна плата.

5. Облікова (спискова) чисельність працівників визначається:
   а) за календарний рік; в) на лише на початок та кінець року;
   б) на певну дату звітного періоду; г) за календарний місяць.

Національний університет водного господарства та природокористування

6. Коефіцієнт прийняття персоналу на підприємстві розраховується за формулою[1]

а) $K = Ч_в / Ч_п$;

б) $K = (Ч_п + Ч_в) / \overline{Ч}^{об}_{шт}$;

в) $K = Ч_п / \overline{Ч}^{об}_{шт}$;

г) $K = Ч_п / Ч_в$.

7. Коефіцієнт загального обороту персоналу на підприємстві розраховується за формулою[1]

а) $K = Ч_в / Ч_п$;

б) $K = (Ч_п + Ч_в) / \overline{Ч}^{об}_{шт}$;

в) $K = Ч_п / \overline{Ч}^{об}_{шт}$;

г) $K = Ч_п / Ч_в$.

8. Середня чисельність штатних працівників в еквіваленті повної зайнятості визначається:

а) діленням середньої кількості штатних працівників за відповідний період на нормативну тривалість робочого дня (відповідно до законодавства або колективного договору);

б) діленням загальної кількості людино-годин, за які була нарахована заробітна плата, на середню кількість штатних працівників за відповідний період;

в) діленням загальної кількості людино-годин, за які була нарахована заробітна плата, на табельний фонд робочого часу (відповідно до законодавства або колективного договору);

г) діленням середньої кількості штатних працівників на середню продуктивність їх праці.

9. До облікової (списковой) чисельності штатних працівників на підприємстві не включаються:

а) працівники, що прийняті на роботу з випробувальним терміном;

б) працівники, що працюють згідно з договорами (розпорядженнями, наказами) за межами підприємства;

в) працівники, прийняті на роботу за сумісництвом з інших підприємств;

г) працівники, що перебувають у щорічних основних та додаткових, творчих відпустках.

10. До облікової (списковой) чисельності штатних працівників на підприємстві не включаються:

а) працівники, які перебувають у відпустках без збереження заробітної плати за згодою сторін;

б) працівники, які перебувають у відпустках у зв'язку з вагітністю та пологами[1];

---

[1] Умовні позначення: $Ч_п$, $Ч_в$ - чисельність відповідно прийнятих та вибулих працівників за визначений період; $\overline{Ч}^{об}_{шт}$ - середньооблікової кількості штатних працівників.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

в) працівники, які перебувають у відпустках для догляду за дитиною до досягнення нею віку, передбаченого чинним законодавством;
г) особи, направлені підприємствами для навчання у навчальних закладах з відривом від виробництва.

11. Зовнішній сумісник, який працює на досліджуваному підприємстві на 0,3 ставки включається до:
а) облікової (спискової) чисельності штатних працівників (як одна облікова одиниця);
б) середньооблікової чисельності штатних працівників (як одна облікова одиниця);
в) середньої чисельності працівників (як одна облікова одиниця за весь період дії відповідного трудового договору);
г) середньої чисельності працівників в еквіваленті повної зайнятості (як одна облікова одиниця).

12. Яка з нижче перерахованих категорій відноситься до облікової чисельності штатних працівників:
а) працівники, які не з'явилися на роботу через хворобу;
б) працівники – зовнішні сумісники;
в) працівники, залучені до виконання робіт за цивільно-правовими договорами;
г) усі вище перераховані.

13. Працівник, який працює на одному підприємстві на 1,5 ставки включається до:
а) спискової (облікової) чисельності штатних працівників – як 1,5 облікової одиниці;
б) спискової (облікової) чисельності штатних працівників – як 1,0 облікової одиниці;
в) середньооблікової чисельності штатних працівників (як 1,5 облікової одиниці);
г) середньої чисельності працівників в еквіваленті повної зайнятості (як 0,5 облікової одиниці).

Тема 8. Статистика ринку праці та умов праці

Джерела інформації про ринок праці. Показники економічної активності та зайнятості населення. Аналіз причин, поширеності та тривалості безробіття. Статистична характеристика умов праці.

Питання для самоперевірки:

1. Обґрунтуйте необхідність статистичного аналізу ринку праці. Які напрями в аналізі ринку праці прийнято розрізняти?
2. На основі яких показників можна аналізувати пропозицію праці на ринку?
3. Які показники використовуються для аналізу попиту на працю ?

Національний університет водного господарства та природокористування

Тести для самоконтролю:

1. Рівень безробіття економічно активного населення розраховується за формулою[1]:

а) $P_б = \frac{Б}{Еа} \cdot 100\%$;

б) $P_б = \frac{Б}{H_{15-70}} \cdot 100\%$;

в) $P_б = \frac{Б}{З} \cdot 100\%$;

г) $P_б = \frac{Б}{Ен} \cdot 100\%$.

2. Розширений рівень безробіття розраховується за формулою[1]

а) $P_б = Б/(E_а + З_н) \cdot 100\%$;

б) $P_б = (Б - З_н)/E_а \cdot 100\%$;

в) $P_б = (Б + З_н)/E_а \cdot 100\%$;

г) $P_б = (Б + З_н)/(E_а + З_н) \cdot 100\%$.

3. Рівень зайнятості населення визначається за формулою[1]

а) $P_з = \frac{З}{H_{15-70}}$;

б) $P_з = \frac{З}{E_а}$;

в) $P_з = \frac{З}{Б}$;

г) $P_з = \frac{З}{H_{15\text{-}70} - E_н}$.

4. Рівень заповнення робочих місць визначається за формулою[1]:

а) $P_{рм} = 1 - PM_в / (З + PM_в)$;

б) $P_{рм} = 1 - PM / (З \cdot \overline{K}_п + PM_в)$;

в) $P_{рм} = 1 - PM_в / (З \cdot \overline{K}_п)$;

г) $P_{рм} = 1 - PM_в / (З \cdot \overline{K}_п + PM_в)$.

5. Якщо рівень безробіття та зайнятості економічно активного населення у базовому періоді складали відповідно 10 і 90%, а в плановому періоді очікується зростання рівня зайнятості економічно активного населення на 3%, то рівень безробіття економічно активного населення у цьому ж періоді становитиме:

а) 13%; б) 7%; в) 6%; г) не зміниться.

6. Між чисельність зайнятих (З) та безробітних (Б), економічно активним (Еа) та неактивним населення (Ен) існує такий балансовий зв'язок[1]:

а) З+Б = Ен = H_{15-70} - Еа; б) З+Б = Еа = H_{15-70} - Ен;

в) З+Б = H_{15-70} = Еа + Ен; г) З+Б = Еа = H_{15-70} + Ен.

Тема 9. Статистика рівня життя і споживання населення

Поняття про рівень життя населення та його складові в контексті звуженого та широкого підходу. Домогосподарство як об'єкт дослідження

[1] Умовні позначення: $H_{15-70}, Ea, E_н$ - відповідно чисельність населення у віці 15-70 років, економічно активного та економічно неактивного населення, З, Б – чисельність відповідно зайнятих та безробітних; $З_н$ - чисельність зневірених; $\overline{K}_п$ - середній коефіцієнт повноти зайнятості; $PM, PM_в$ - відповідна кількість усіх та вакантних робочих місць.

Національний університет водного господарства та природокористування

рівня життя. Показники оцінювання рівня життя. Доходи: структура, джерела, диференціація населення. Аналіз структури витрат та споживання населення, а також факторів, що на них впливають. Інтегральні показники оцінювання рівня життя населення (індекс людського розвитку, індекс соціального неблагополуччя).

Питання для самоперевірки:

1. Які існують підходи до визначення рівня життя ?
2. На основі яких індивідуальних показників досліджується рівень життя населення ?
3. Які інтегральні показники використовуються для інтегрального оцінювання рівня життя?
4. Які показники матеріального становища є основою дослідження рівня життя населення?
5. Які показники умов проживання використовуються для оцінювання рівня життя населення ?
6. Які складові та показники соціального середовища є основою для аналізу рівня життя населення ?

Тести для самоконтролю:

1. Стан соціального середовища при оцінюванні рівня життя населення можна характеризувати на основі таких показників:
а) показники демографічної ситуації;
б) показники функціонування ринку праці;
в) показники стану соціальної безпеки; г) усі вище перераховані.
2. Яка частка витрат на продукти харчування (у % до загальних витратах) є свідченням низького рівня життя населення:
а) 20 % і більше; в) 50% і більше;
б) 40 % і більше; г) 60 % і більше.
3. Об'єктивно рівень життя модна оцінювати на основі:
а) низки індивідуальних показників;
б) низки інтегральних показників;
в) як індивідуальних, так і інтегральних показників;
г) анкетного опитування населення щодо змін у споживанні та забезпеченні
4. Трактування рівня життя як сукупності продуктів і послуг, що споживає окрема людина, сім'я чи соціальна група, відповідає:
а) звуженому підходу; б) широкому підходу;
в) єдиному підходу до визначення сутності даного поняття;
г) концепції „якості життя".
5. До соціальних хвороб належать:
а) хвороби серцево-судинної системи; б) хвороби органів дихання;
в) хвороби онкологічної групи;
г) СНІД, алкоголізм, туберкульоз, наркозалежність.
6. До показників споживання населення відносяться:
а) кількісні показники споживання (кг., шт. на одну особу);

Національний університет водного господарства та природокористування

б) показники структури споживання в розрізі основних груп продуктів харчування;
в) показники порівняння реальної та нормативної структури споживання;
г) усі вище перераховані.

7. Які із нижче наведених тенденцій у структурі споживання свідчать про зростання рівня життя населення:
а) збільшення частки витрат на продукцію промислового виробництва;
б) збільшення частки витрат на продукти харчування;
в) збільшення частки витрат на оплату послуг; г) вірні відповіді а і в.

8. Стан суспільної безпеки характеризується:
а) показниками злочинності б) показниками криміногенності;
в) показниками поширеності соціальних хвороб;
г) всі відповіді вірні.

9. Маргіналізація населення полягає у…:
а) поширеності серед населення поведінки, що суперечить прийнятим законодавчим та моральним нормам (наркоманія, алкоголізм);
б) прогресивному розвитку суспільства;
в) економічній самозабезпеченості населення;
г) зростанні національної, громадської та політичної свідомості населення.

10. Забезпеченість водо-, газо- та тепло- постачанням, доступність соціальної інфраструктури – це показники рівня життя, що характеризують:
а) рівень соціальної безпеки; г) усе вище перераховане.
б) умови проживання;
в) диференціацію доходів населення;

11. Індекс людського розвитку розраховується на основі таких індивідуальних показників як:
а) середня очікувана тривалість життя, рівень освіченості населення та реальний ВВП на душу населення;
б) середня тривалість життя, рівень продуктивності праці та реальний ВВП на душу населення;
в) середня очікувана тривалість життя, рівень середньодушового доходу та реальний ВВП на душу населення;
г) рівень освіченості населення, продуктивність праці та рівень середньодушового доходу.

Тема 10. Соціально-економічна сутність та статистичне вивчення бідності. Диференціація доходів населення.

Бідність: сутність та соціально-економічні наслідки. Об'єктивні та суб'єктивні підходи до ідентифікації бідного населення. Абсолютна та відносна межа бідності: вітчизняний та зарубіжний досвід. Структурно-витратний та суб'єктивний підходи до визначення бідності, особливості їх застосування в Україні.

Система показників бідності та методика їх розрахунку (відповідно до Методики комплексного оцінювання бідності). Роль статистики в розробці

Національний університет водного господарства та природокористування

та реалізації програм подолання бідності в Україні. Динаміка основних показників бідності в Україні.

Сутність та показники диференціації доходів населення. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині, децильний (квінтильний, квартальний) коефіцієнт диференціації доходів, коефіцієнт фондів.

Питання для самоперевірки:

1. Які підходи до визначення бідності ви знаєте ?
2. Які концепції бідності прийнято розрізняти ?
3. Які критерії бідності прийнято застосовувати ?
4. Що таке відносна та абсолютна межа бідності ?
5. Які форми бідності ви знаєте ?
6. Які статистичні показники є основою для аналізу бідності населення ?
7. В чому сутність диференціації доходів населення ?
8. Які чинники диференціації доходів прийнято розрізняти ?
9. Які статистичні показники є основою для аналізу диференціації доходів населення ?

Тести для самоконтролю:

1. Суспільним результатом низького рівня життя населення є:

а) людський розвиток; б) бідність;
в) посилення диференціації в доходах населення;
г) вірні відповіді б і в.

2. За широкого підходу бідність трактується як (визнаний в Указі Президента України „Про стратегію подолання бідності”):

а) неможливість підтримувати мінімальний рівень споживання;
б) неможливість через нестачу коштів підтримувати спосіб життя, притаманний конкретному суспільству в конкретний період часу (певний середній стандарт суспільства);
в) неможливість задоволення вторинних потреб – в освіті, культурному розвитку, відпочинку та дозвіллі;
г) неможливості підтримувати той рівень споживання та спосіб життя, які визначені власними самооцінками та орієнтирами.

3. За звуженого підходу бідність прийнято трактувати як:

а) неможливості підтримувати той рівень споживання та спосіб життя, які визначені власними самооцінками та орієнтирами;
б) неможливість через нестачу коштів підтримувати спосіб життя, притаманний конкретному суспільству в конкретний період часу (певний середній стандарт суспільства);
в) неможливість задоволення вторинних потреб – в освіті, культурному розвитку, відпочинку та дозвіллі;
г) неможливість підтримувати мінімальний рівень споживання.

4. Інструментом для об’єктивного визначення поширеності бідності є:

а) мінімальна заробітна плата; б) індекс реальної заробітної плати;
в) самооцінювання насленням власного рівня життя;
г) межа бідності.

5. Відповідно до абсолютного (нормативного) підходу бідним визнається населення, у якого рівень доходу є …. (оберіть правильне продовження речення):

а) меншим від базових потреб перелічених у споживчому кошику;
б) меншим від середнього рівня доходу у певній державі;
в) меншим за 35-60 % від рівня медіанного (середнього) доходу в країні;
г) меншим від середньої заробітної плати в державі.

6. В Україні за абсолютну межу бідності прийнято:

а) мінімальну заробітну плату;
б) прожитковий мінімум;
в) середньодушовий дохід;
г) середню заробітну плату.

7. Відповідно до відносного критерію межа бідності визначається:

а) у відсотках (30-65%) від середньодушового доходу у країні;
б) у відсотках (30-65%) прожиткового мінімуму в країні;
в) у відсотках (30-65%) від мінімальної заробітної плати у країні;
г) на рівні прожиткового мінімуму.

8. В Україні межа бідності за відносним критерієм (відповідно до Комплексної методики оцінювання бідності) визначається як:

а) 50 % від прожиткового мінімуму;
б) 75 % від середнього доходу на одну особу;
в) 65 % від середнього доходу на одну особу;
г) 30% від мінімальної заробітної плати.

9. До недоліків абсолютного підходу до визначення межі бідності відноситься:

а) врахування лише позиції урядовців щодо структури споживчого кошика без урахування думки громадськості;
б) труднощі у визначенні межі бідності;
в) певна парадоксальність (якщо всі доходи в суспільстві подвояться, то рівень бідності ніяк не змінюється);
г) усі відповіді вірні.

10. За структурно-витратним критерієм бідними визнаються сім'ї, де витрати на продукти харчування у загальній вартості витрат становлять :

а) 60 % і більше;
б) 50 % і більше;
в) 40% і більше;
г) 75% і більше.

11. Сукупний дефіцит доходу бідного населення (D) розраховується за формулою

а) $D = \sum_{i=1}^{Q} Y_i - Z$;
в) $D = \sum_{i=1}^{Q} Z - Y_i$;
б) $D = \sum_{i=1}^{Q} \frac{Z}{Y_i} - Y_i$;
г) $D = \sum_{i=1}^{Q} \frac{Y_i}{Z} - Y_i$,

де Z - межа бідності; Y_i - фактичний дохід і-ї бідної людини.

12. Суб'єктивний підхід до оцінювання масштабів бідності ґрунтується на:

Національний університет водного господарства та природокористування

а) порівнянні фактичних середньодушових доходів громадян з прийнятою абсолютною межею бідності;
б) порівнянні фактичних середньодушових доходів громадян з прийнятою відносною межею бідності;
в) оцінюванні структури витрат домогосподарств;
г) самоідентифікації та самооцінюванні населенням свого рівня життя.

13. Якщо індекс глибини бід ності наближається до нуля, то це свідчить про:
а) наближення доходів бідного населення до рівня межі бідності;
б) зменшення рівня доходів бідного населення по відношенню до межі бідності;
в) подолання бідності;
г) про ще більше зубожіння (зниження доходів) бідного населення.

14. Рівень бідності відображає:
а) частку доходів бідного населення у загальних доходах;
б) рівень диференціації доходів бідного населення порівняно з найбагатшими верствами населення;
в) частку бідного населення в загальній чисельності населення;
г) відсоток відхилення доходів бідного населення від межі бідності.

15. Коефіцієнт глибини бідності розраховується за формулою

а) $P_1 = \frac{Z - \overline{Y}}{Z} 100\%$;

в) $P_1 = \frac{Z - Y_i}{Z} 100\%$;

б) $P_1 = \frac{\overline{Y} - Y_i}{Z} 100\%$;

г) $P_1 = \frac{\overline{Y} - Z}{Z} 100\%$,

де $\overline{Y}$ - середній дохід бідного населення в розрахунку на одного умовного дорослого; Y_i - фактичний дохід і-ї бідної людини; Z- межа бідності.

16. Коефіцієнт фондів розраховується за формулою

а) $K_d = \frac{\overline{d}_{10}}{\overline{d}_1}$;

в) $K_d = \frac{\overline{d}_9}{\overline{d}_1}$;

б) $K_d = \frac{d_9}{d_1}$;

г) $K_d = \frac{\overline{d}_1}{\overline{d}_{10}}$,

де $d, \overline{d}$ - відповідно мінімальні та середні доходи населення в і-тій децимі (від 1до 10).

17. До показників оцінювання рівня диференціації доходів не належить:
а) коефіцієнт фондів;
б) децильний коефіцієнт;
в) коефіцієнт Джині;
г) індекс людського розвитку.

18. Квінтильний коефіцієнт диференціації доходів – це:
а) відношення мінімальних доходів 10% найбагатшого населення до максимальних доходів 10% найбіднішого населення;
б) відношення мінімальних доходів 20% найбагатшого населення до максимальних доходів 20% найбіднішого населення;

Національний університет водного господарства та природокористування

в) відношення мінімальних доходів 25% найбагатшого населення до максимальних доходів 25% найбіднішого населення;
г) відношення мінімальних доходів 50% найбагатшого населення до максимальних доходів 50% найбіднішого населення.

19. Графічно рівень диференціації доходів населення відображає:
б) крива Лафера; г) крива Лоренцо;
в) крива Філіпса; д) крива Оукена.

Тема 11. Статистика рівня освіченості населення та розвитку системи освіти

Соціальне значення освіти у суспільстві (в тому числі відповідно до концепції людського розвитку). Статистичні показники освіченості населення. Показники стану та діяльності системи освіти. Порівняння показників освіченості населення в Україні та ряді іноземних держав.

Питання для самоперевірки:

1. З яких рівнів складається система освіти в Україні ?
2. Які освітньо-кваліфікаційна рівні прийнято розрізняти ?
3. Які основні завдання статистики освіти ?
4. Яка статистична звітність існує у системі освіти України ?
5. Вкажіть статистичні показники розвитку системи освіти . Яка методика їх розрахунку ?
6. Які статистичні показники є основою для характеристики рівня освіченості населення

Тести для самоконтролю:

1. До показників фінансово забезпечення системи освіти належить:
а) чисельність викладацького складу;
б) обсяги фінансування освіти в розрахунку на одну особу, яка навчається;
в) забезпеченість навчальних закладів соціальною інфраструктурою;
г) усі відповіді вірні.

2. Такий рівень освіти як початкова загальна освіта представлена такими навчальними закладами:
а) загальноосвітні школи (з 1по 11(12) класи);
б) ліцеї, технікуми; в) дитячі садочки;
г) загальноосвітні школи (в частині 1-4 класів).

3. Освітній потенціал суспільства розраховується за формулою

а) $O_{n} = \frac{S_L}{S_{15+}}$;

б) $On = \sum S_L \cdot K^{L}{}_{н}$;

в) $On = \sum S_L / K^{L}{}_{н}$;

г) $On = \frac{\sum S_L \cdot K^{L}{}_{н}}{S_{15+}}$,

Національний університет
водного господарства

де S_L - чисельність населення, яке має закінчену освіту L-го рівня чинної системи освіти; $K^L_н$ – кількість років навчання необхідних для здобуття освіти L рівня; S_{15+} - чисельність населення старше 15 років.

4. Освітньо-кваліфікаційні рівні «спеціаліст» та «магістр» забезпечують здобуття заклади….:
а) вищої освіта (не залежно від рівня акредитації відповідних навчальних закладів);
б) вищої освіта (в частина відповідних навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації);
в) професійно-технічної освіти;
г) післядипломної освіти.

5. Спортивні секції, музичні школи, гуртки за інтересами – це навчальні заклади, які належать до:
а) дошкільної освіти;
в) позашкільної освіти;
б) самоосвіти;
г) професійно-технічної освіти.

6. До показників, які характеризують мережу освіти належать:
а) рівень освіти населення;
б) коефіцієнт грамотності населення;
в) середня тривалість років навчання;
г) середня кількість осіб у одному класі (академгрупі).

7. До навчальних закладів професійно-технічного рівня освіти належать:
а) ліцеї, навчально-виробничі центри;
в) коледжі;
б) технікуми;
г) інститути, академії.

8. До структури системи освіти України як окрема складова не належить:
а) аспірантура;
в) докторантура;
б) магістратура;
г) самоосвіта.

9. Базова вища освіта відповідає здобуттю таких освітньо-кваліфікаційних рівнів:
а) кваліфікований робітник;
в) магістр;
б) спеціаліст;
г) бакалавр.

10. До вчених звань в Україні не належить:
а) доцент;
в) професор;
б) кандидат наук;
г) старший науковий співробітник.

11. Коефіцієнт охоплення освітою певного рівня населення відповідної вікової групи розраховується за формулою

а) $K_{oi} = \frac{S^i_L}{\sum S_i}$;

в) $K_{oi} = \frac{S^i_L}{\sum S \cdot K^L_н}$;

б) $K_{oi} = \frac{S^i_L}{\sum S_{15+}}$;

г) $K_{oi} = \frac{S^i_L}{\sum S_{15+} \cdot K^L_н}$,

де S^i_L - загальна чисельність населення у віці *i*, який є офіційним для одержання освіти L рівня; $K^L_н$ – кількість років навчання необхідних для

Національний університет
водного господарства
здобуття освіти L рівня; S_i, S_{15+} - чисельність населення і-го віку та старше 15 років.

12. До показників кількісно-якісного забезпечення освіти викладацьким складом належать:
а) чисельність викладачів у розрахунку на одну особу, що навчається;
б) кількість класів та академічних груп;
в) середня кількість осіб в одному класі; г) усі відповіді вірні.

13. До статистичних форм звітності у системі освіти Україна належить:
а) Звіт вищого навчального закладу на початок навчального року;
б) Звіт про роботи аспірантури та докторантури;
в) Звіт дошкільного навчального закладу за рік;
г) усі відповіді вірні.

Тема 12. Статистика охорони здоров'я та медичного обслуговування населення

Поняття здоров'я населення, його основні аспекти. Здоров'я населення як соціальна категорія. Система показників здоров'я населення, методи їх розрахунку. Статистичне вивчення впливу на здоров'я населення соціально-економічних факторів. Аналіз мережі закладів охорони здоров'я: стан та розвиток, економічна (господарська) діяльність. Ефективність та якість медичного обслуговування.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке здоров'я за визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я ?
2. Які основні завдання статистики здоров'я ?
3. Які основні джерела інформації про здоров'я населення ви знаєте ?
4. Які статистичні показники використовуються для аналізу здоров'я населення ?
5. Які основні складові системи охорони здоров'я ?
6. Які статистичні показники використовуються для аналізу діяльності системи охорони здоров'я ?

Тести для самоконтролю:

1. До задач статистики здоров'я не належить:
а) вивчення стану здоров'я населення;
б) забезпечення профілактики та лікування хвороб;
в) аналіз впливу на здоров'я населення соціально-економічних та екологічних факторів;
г) аналіз стану та діяльності мережі охорони здоров'я.

2. За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я сутність «здоров'я» зводиться до:
а) фізичного (фізіологічного) благополуччя; в) соціального благополуччя;
б) душевного благополуччя; г) усе вище перераховане.

3. До джерел інформації про здоров'я не належить:

Національний університет водного господарства та природокористування

а) офіційні звіти медичних закладів і органів охорони здоров'я;
б) звітні матеріали органів соціального забезпечення та бюро ЗАГСів;
в) результати медико-соціологічних досліджень (опитування, анкетування) населення;
г) дані перепису населення.

4. До демографічних показників здоров'я населення належать:
а) чисельність первинно хворих;
б) середня очікувана тривалість життя;
в) коефіцієнт смертності немовлят;
г) вірні відповіді б і в.

5. Число років, яке в середньому має прожити дане покоління народжених за умови, що протягом майбутнього життя при переході з однієї вікової групи в наступну коефіцієнти смертності будуть такими ж як в минулому – це:
а) середній вік проживання;
б) середня очікувана тривалість життя;
в) середній вік населення;
г) очікуваний вік населення.

6. Частоту поширеності хвороб можна оцінити на основі формули:
а) $K_{хв}^{n} = S_{хв}^{n} / \overline{S} \cdot 1000$;
б) $K_{хв}^{n} = S_{хв} / \overline{S} \cdot 1000$;
в) $K_{хв}^{n} = (S_{хв}^{n} + S_{хв}) / \overline{S} \cdot 1000$;
г) $K_{хв}^{n} = S_{хв}^{n} / S_{хв} \cdot 1000$,

де $S_{хв}^{n}$ - чисельність первинно хворих; $S_{хв}$ - загальна чисельність хворих; $\overline{S}$ - середня чисельність населення.

7. Контингент хворих (загальна чисельність хворих) визначається як:
а) сума чисельності первинно хворих, що виявлені в поточному році, та хворих, виявлених у попередні роки, але з приводу яких хворі звернулися по медичну допомогу в поточному році;
б) сума чисельності хворих, що виявлені в попередні роки;
в) сума раніше не зареєстрованих, а вперше в поточному році виявлених серед населення захворювань;
г) різниця між чисельності хворих, виявлених у попередні роки, та чисельністю первинно хворих, що виявлені в поточному році.

8. Більш чутливим показником до змін у зовнішньому середовищі, що відображає ефективність відповідних соціально-гігієнічних і лікувальних заходів є:
а) частота поширеності хвороб;
б) загальна чисельність хворих;
в) середня очікувана тривалість життя;
г) усі відповіді вірні.

9. Групування чисельності хворих та смертей за видами хвороб здійснюється:
а) у розрізі усіх можливих видів хвороб та причин смерті без їх групування;
б) відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб (МКХ-10);
в) відповідно до національної класифікації хвороб;
г) лікарі, які діагностують хвороби (факт смерті) записують відповідні відомості на власний розсуд.

10. До показників, які характеризують стан поліклінічно-амбулаторних закладів охорони здоров'я належить:

а) кількість ліжкомісць; в) оборот лікарняних ліжок;
б) рівень госпіталізації; г) потужність (кількість прийомів).
11. Який із нижче наведених показників належить до групи показників, що характеризують стан сфери охорони здоров'я:
а) частота поширеності хвороб; б) загальна чисельність хворих;
в) кількість та структура медичних закладів;
г) чисельність інвалідів.
12. Відношення кількості померлих у лікарні за звітний період до чисельності вибулих (виписаних і померлих) за цей період – це:
а) коефіцієнт летальності; в) оборот лікарняних ліжок;
б) загальний коефіцієнт смертності; г) коефіцієнт вибуття з лікарень.
13. Соціальний ефект сфери охорони здоров'я полягає в:
а) збереження робочого часу; б) зростанні продуктивності суспільної праці;
в) поліпшенні здоров'я населення та подовженні тривалості його життя;
г) зростанні фінансових результатів діяльності підприємницького сектору.
14. Загальна кількість ліжко-місць в стаціонарних закладах охорони здоров'я на 10000 населення відображає:
а) їх місткість; б) рівень госпіталізації;
в) оборот лікарняних ліжок;
г) середню тривалість перебування хворого на лікарняному ліжку.
15. Показником місткості стаціонарних закладів охорони здоров'я є:
а) оборот лікарняних ліжок; в) потужність (кількість прийомів за зміну);
б) кількість лікарняних ліжок; г) усі відповіді вірні.

Тема 13. Статистика житлових умов та побутового обслуговування населення

Основні поняття житла та житлових умов, соціальні значення цих факторів. Система показників оцінювання житлових умов та побутового обслуговування населення, методика їх розрахунку.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке житло та житловий фонд ?
2. Які види житлового фонду розрізняють за формою власності за типами житлових помешкань ?
3. Що таке житлові умови ?
4. Які основні завдання покладаються на статистку житла та житлових умов?
5. Які джерела інформації про житлові умови населення ви знаєте ?
6. Які види площі житла прийнято розрізняти при дослідженні житлових умов населення?
7. Які статистичні показники є основою для аналізу житлових умов населення ?
8. Які населені пункти визнаються благоустроєними ?

Тести для самоконтролю:

1. Дослідження житлових умов в рамках соціальної статистики є важливим,

Національний університет
водного господарства
та природокористування
оскільки житло:
а) є місцем ведення домашнього господарства;
б) є місцем виховання дітей, спілкування та відпочинку;
в) є індикатором якості людського життя;
г) усі відповіді вірні.
2. Сукупність усіх житлових помешкань незалежно від форм власності – це:
а) житло; в) житловий фонд;
б) житлове приміщення; г) житлова площа.
3. До складу житлового фонду не включаються:
а) гуртожитки; в) дачі, літні будинки;
б) комунальні квартири; г) усе вище перераховане.
4. За формами власності розрізняють такий житловий фонд:
а) державний та приватний; б) державний, приватний, колективний;
в) державний, комунальний, приватний та колективний;
г) державний, приватний, колективний та казенний.
5. Територіальні громади сіл, селищ, міст, районів у містах є суб'єктами права власності на:
а) приватний житловий фонд; в) комунальний житловий фонд;
б) державний житловий фонд; г) колективний житловий фонд.
6. За типами житлових помешкань виділяють:
а) індивідуальний будинок; в) гуртожиток;
б) окрему квартиру; г) усі відповіді вірні.
7. За типом розселення виділяють такі типи житла:
а) житло з поквартирним розселенням та коридорним типом приміщень;
б) гуртожиток та індивідуальний будинок;
в) квартира та індивідуальний будинок; г) усі відповіді вірні.
8. Багатоповерховими (висотними) в України визнаються будинки, які мають:
а) 9 -15 поверхів; в) більше 9 поверхів;
б) більше 15 поверхів; г) більше 12 поверхів.
9. Сукупність якісних та кількісних характеристик житла – це:
а) житлова безпека; в) житлові умови;
б) рівень життя; г) рівень забезпеченості населення житлом.
10. Аналіз руху житлового фонду необхідно здійснювати на основі:
а) показників введення в експлуатацію нового житла;
б) показників знесення житлового фонду, його переоснащення з житлового у нежитловий;
в) показників реконструкції та переоснащення приміщень у житлові;
г) усі відповіді вірні.
11. Яка площа житла складається з житлової площі та площі підсобних приміщень з урахуванням площі лоджій, балконів, терас:
а) відомча; б) загальна; в) технічна; г) експлуатаційна.
12. До показників забезпеченості населення житлом не належать:
а) житлова площа в розрахунку на одного мешканця;
б) середня чисельність осіб, що мешкають в одній кімнаті;

Національний університет водного господарства та природокористування

в) загальна кількість домогосподарств, які перебувають на квартирному обліку;

г) обсягів споживання населенням житлово-комунальних послуг за їх видами.

13. Коефіцієнт поліпшення житлових умов ($K_{ж.у}$) визначається за формулою

а) $K_{ж.у} = \frac{S_о}{S_п} \cdot 100$;

б) $K_{ж.у} = \frac{S_о}{\overline{S}} \cdot 100$;

в) $K_{ж.у} = \frac{S_п}{\overline{S}} \cdot 100$;

г) $K_{ж.у} = \frac{S_п + S_о}{\overline{S}} \cdot 100$,

де $S_о$ - кількість домогосподарств, які одержали житло за рік; $S_п$ - кількість домогосподарств, що перебували на квартирному обліку на кінець року; $\overline{S}$ - середня чисельність населення за відповідний період.

Тема 14. Статистика соціального захисту населення

Поняття та напрями соціального захисту населення. Завдання статистичного вивчення соціального захисту. Поняття соціально вразливих категорій населення. Система показників оцінювання рівня соціального захисту населення.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке соціальний захист , які його основні функції ?
2. Які основні завдання статистики соціального захисту населення ?
3. Які категорії населення визнаються соціально вразливими ?
4. Які статистичні показники є основою для аналізу соціального захисту населення ?

Тести для самоконтролю:

1. Організаційно-економічні заходи соціального захисту передбачають:

а) створення соціальної інфраструктури та механізмів перерозподілу доходів на користь соціально вразливих категорій населення;

б) створення законів, які визначають основи соціального захисту населення в державі, та забезпечення їх виконання;

в) соціальну пропаганду, організацію показових акцій в цілях привернення уваги громадськості до соціальних проблем;

г) усе вище перераховане.

2. Попереджувальна функція соціального захисту по своїй суті є…. (оберіть правильне продовження речення):

а) пасивною та представлена виплатою соціальних допомог;

б) пасивною та представлена соціальним страхуванням, профілактикою хвороб, підвищенням кваліфікації тощо;

в) активною та представлена виплатою соціальних допомог;

г) активною та представлена соціальним страхуванням, профілактикою хвороб, підвищенням кваліфікації тощо.

3. До соціально вразливих категорій населення не відноситься:

а) молодь, яка потребує первинного працевлаштування;

Національний університет
водного господарства
та природокористування

б) жінки, які мають дітей до 6-ти років або дітей –інвалідів до 16 р. (одинокі матері, які мають дітей віком до 14р.);
в) жінки не залежно від їх соціального статусу;
г) інваліди та особи пенсійного віку.

4. Адміністративно-правові заходи соціального захисту передбачають:
а) створення соціальної інфраструктури та механізмів перерозподілу доходів на користь соціально вразливих категорій населення;
б) соціальну пропаганду, організацію показових акцій в цілях привернення уваги громадськості до соціальних проблем;
в) створення законів, які визначають основи соціального захисту населення в державі, та забезпечення їх виконання;
г) усе вище перераховане.

5. До статистичних показників соціального захисту населення не відносяться:
а) чисельність (частка) соціально вразливих категорій населення;
б) розмір базових соціальних стандартів (прожитковий мінімум) та гарантій (мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія);
в) обсяги фінансування соціальної політики в розрізі основних джерел;
г) ВВП на душу населення, структура доданої вартості у розрізі видів економічної діяльності.

Тема 15. Статистика способу життя, громадського порядку і безпеки

Поняття способу життя, бюджет часу населення та дозвілля. Статистичні особливості та показники їх аналізу.

Поняття громадського порядку. Система показників вивчення правопорушень і правопорушників, методика їх розрахунку. Вивчення взаємозв'язків правопорушень з іншими соціальними явищами. Поняття та критерії соціальної безпеки.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке спосіб життя ? Які основні завдання його статистичного аналізу ?
2. Що таке громадський порядок ?
3. Які джерела інформації є основою для аналізу громадського порядку ?
4. Які види правопорушень прийнято розрізняти залежно від ступеня їх соціальної небезпеки ?
5. Які статистичні показники розраховуються для аналізу громадського порядку ?
6. Що таке соціальна безпека ? Які складові вона включає ?

Тести для самоконтролю:

1.Моральна статистика вивчає:
а) суспільні явища і процеси, які характеризують моральний рівень суспільства;
б) фактори і мотиви поведінки людей;
в) злочинність в суспільстві; г) усі відповіді вірні.

Національний університет водного господарства та природокористування

2. До цивільно-правових правопорушень та спорів належать:
   а) трудові; в) житлові;
   б) сімейно-шлюбні; г) усі відповіді вірні.

3. Такі правопорушення як порушення порядку проведення масових заходів, незаконне розповсюдження інформації, перешкоджання реалізації виборчого права по своїй суті є:
а) адміністративними; в) кримінальними;
б) цивільними; г) соціальними.

4. Загальний коефіцієнт злочинності розраховується за формулою

а) $K_{зл} = \frac{N_{зл}}{\overline{S}} \cdot 100\,000$; в) $K_{зл} = \frac{N_{зл}}{\overline{S}_{14+}} \cdot 100\,000$;

б) $K_{зл} = \frac{N_{ув}}{\overline{S}} \cdot 100\,000$; г) $K_{зл} = \frac{N_{ув}}{\overline{S}_{14+}} \cdot 100\,000$,

де $N_{зл}$ - кількість зареєстрованих злочинів за рік; $N_{ув}$ – кількість ув'язнених; $\overline{S}$ - середня чисельність населення; $\overline{S}_{14+}$ - середня чисельність населення старше 14 років.

5. До показників злочинності належать:
а) загальна кількість правопорушень, їх розподіл за видами;
б) середня кількість правопорушень, що припадає на одного суддю та судовий орган (в т.ч. за видами злочинів);
в) чисельність (частка) задоволених позовів за видами злочинів;
г) усі відповіді вірні.

6. Спеціальний коефіцієнт злочинності розраховується за формулою

а) $K_{зл} = \frac{N_{зл}}{\overline{S}} \cdot 100\,000$; в) $K_{зл} = \frac{N_{зл}}{\overline{S}_{14+}} \cdot 100\,000$;

б) $K_{зл} = \frac{N_{ув}}{\overline{S}} \cdot 100\,000$; г) $K_{зл} = \frac{N_{ув}}{\overline{S}_{14+}} \cdot 100\,000$,

де $N_{зл}$ - кількість зареєстрованих злочинів за рік; $N_{ув}$ - кількість ув'язнених; $\overline{S}$ - середня чисельність населення; $\overline{S}_{14+}$ - середня чисельність населення старше 14 років.

7. Економічні, соціальні, моральні, фізичні й інші шкідливі наслідки вчинених злочинів – це:
а) ціна злочинності; в) структура злочинності;
б) рівень злочинності; г) індекс тяжкості злочинів.

3. ТИПОВІ ЗАДАЧІ

Змістовий модуль 1. Демографія

№ 1

Визначити моментні чисельності постійного і наявного населення за 4 квартали та середньорічну чисельність населення в регіоні за 2011 рік, якщо чисельність постійного населення станом на 31.12.2010 року

становила 1153,3 тис. ос., тимчасово проживаючих та тимчасово відсутніх – відповідно 28,3 і 27,4 тис. ос. Зміни, що сталися у демографічних показниках регіону протягом кварталів 2011 р. відображені в нижче наведених таблицях.

Період	Чисельність (з наявного населення), тис. осіб	
	народилося	померло
01.01.11. – 31.03.11.	4,2	4,3
01.04.11 – 30.06.11.	4,5	3,9
01.07.11. – 30.09.11.	4	3,7
01.10.11. – 31.12.11.	3,7	4,2
Всього	15,8	16,1

Станом на:	Чисельність, тис. осіб	
	тимчасово проживаючих	тимчасово відсутніх
31.03.11.	27,6	26,5
30.06.11.	26,3	25,6
30.09.11.	28,5	26,9
31.12.11.	26,7	26,9

№ 2

Розрахувати середньорічну чисельність постійного населення в регіоні, якщо станом на 31.12.2010 р. в регіоні нараховувалося 1562,2 тис. осіб постійного населення, а дані щодо його руху за певні періоди протягом року відображені в таблиці:

Період	Чисельність населення, тис. осіб			
	народилося	померло	прибуло на постійне проживання	вибуло на постійній основі
01.01-31.01.11	2,3	2,6	0,03	0,04
01.02.-30.03.11.	6,8	7,0	0,1	0,09
01.04.-31.08.11	8,2	8,0	0,12	0,1
01.09.-31.12.11	9,3	9,4	0,09	0,07

№3

На основі даних наведених у таблиці розрахувати загальний та спеціальний коефіцієнт народжуваності, загальний коефіцієнт природного приросту населення.

Показник	Роки								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чисельність народжених, тис. осіб	376,5	390,7	408,6	427,3	426,1	460,4	472,7	510,6	512,5
Чисельність померлих, тис. осіб	746,0	754,9	765,4	761,3	782,0	758,1	762,9	754,5	706,7
Середньорічна чисельність населення, млн. ос.	48,7	48,2	47,8	47,4	47,1	46,7	46,5	46,2	45,96
Чисельність жінок дітородного віку, тис. осіб	12546,7	12522,4	12495,4	12457,7	12386,6	12277,3	12183,0	12042,5	11986,3

Зробити висновки про режим відтворення населення.

№ 4

На основі даних нижче наведеної таблиці розрахуйте: сальдо міграції; коефіцієнт вибуття; коефіцієнт прибуття; коефіцієнт відносного сальдо міграції. Порівняйте відповідні показники у державі та регіоні. Зробіть відповідні висновки.

Показники	Роки		
	1	2	3
держава			
Число прибулих (міждержавна міграція), осіб	32917	37281	46507
Число вибулих (міждержавна міграція), осіб	19470	22402	29669
Середньорічна чисельність населення, тис. осіб	46646	46372,7	46143,7
регіон			
Число прибулих (міждержавна міграція), осіб	6493	6467	6282
Число вибулих (міждержавна міграція), осіб	8337	8339	7749
Середньорічна чисельність населення, тис. осіб	1154,4	1152	1151

№ 5

На основі даних нижче наведеної таблиці розрахувати:

- спеціальний коефіцієнт народжуваності;
- вікові коефіцієнти плідності;
- сумарний коефіцієнт плідності;
- брутто-коефіцієнт відтворення населення.

Показник	Вік							Всього
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
Кількість жінок, тис. осіб	2085,8	1685,9	1806,4	1685,9	1445,1	1806,4	1527,0	12042,5
Кількість народжених дітей, тис. осіб	66,7	164,4	158,6	86,2	28,5	6,0	0,3	510,6

Зробіть висновки відносно тенденцій репродуктивного відтворення населення.

№ 6

Визначте середній та модальний вік населення за ряд років на основі даних нижче наведеної таблиці. Зробіть відповідні висновки.

Роки	Чисельність населення на початок року, тис. осіб	у тому числі у віці:				
		0-14 років	15-24 років	25-44 років	45-64 років	65 і понад років
1	51623,5	11029,5	7002,9	14764,5	12497,5	6329,1
2	45963,4	6476,2	6829,9	13255,5	12084,4	7317,4
3	45782,6	6483,6	6541,1	13351	12238	7168,9

№ 7

Розрахуйте коефіцієнт старіння «згори» (по відношенню до населення старшого за 65 років) та коефіцієнт старіння «знизу» на основі даних нижче наведеної таблиці. Зробіть відповідні висновки.

Національний університет водного господарства та природокористування

Роки	Чисельність населення на початок року, тис. осіб	У тому числі у віці:				
		0–14 років	15–24 років	25–44 років	45–64 років	65 і понад років
1	213187,2	289,3	178,6	332,2	248,8	138,3
2	1149,9	220,6	184,9	327,9	266,4	150,1
3	1150,6	221,5	179,8	331,6	270,3	147,4

№ 8

На основі даних таблиці розрахувати прогнозну чисельність населення області на 2011 – 2012 рр. при застосуванні таких методів:

- екстраполяції на основі функції тренду;
- екстраполяції на основі середньорічного приросту;
- факторного моделювання (фактор - середньооблікова кількість штатних працівників; коефіцієнт кореляції – 0,97), за умови, що середньооблікова кількість штатних працівників у наступних роках зменшуватиметься щорічно на 2,5 %.

Рік	Чисельність наявного населення, тис. ос.	Середньооблікова кількість штатних працівників, тис. ос.
2000	1183,3	307,8
2001	1178,9	288,7
2002	1173,3	269,3
2003	1168,3	254,6
2004	1164,2	242,8
2005	1160,7	242
2006	1156,5	238
2007	1154,4	234
2008	1152,0	232,6
2009	1151,0	220,2
2010	1152,5	214,9
Сума	12795,1	2744,9
Середнє	1163,2	249,5

Порівняти отримані прогнозні результати.

Змістовий модуль 2. Соціальна статистика

№ 9

Розрахуйте списокову (облікову) чисельність штатних працівників станом на 01.03. поточного року якщо на це число на підприємстві списокова чисельність працівників підприємства становить 85 осіб, з них:

- 75 осіб з'явилися на роботу та виконували свої функціональні обов'язки (з них двоє – працюють на 1,5 ставки);
- 2 осіб, з'явилися на роботу, однак з незалежних від них причин перебували в режимі простою;

- 1 особа перебувала у службовому відрядженні;
- 1 працівник – працює на основі трудового договору вдома (надомник);
- 3 осіб є зовнішніми сумісниками та працюють на підприємстві на 0,5 ставки;
- 1 особа – залучена до виконання робіт на основі цивільно-правового договору;
- 1 особа – перебувала у відпустці за власний рахунок;
- 1 особа – перебувала у відпустці у зв'язку з доглядом за дитиною до 3-х років.

Розрахуйте середньоспискову (середньооблікову) чисельність штатних працівників за березень поточного року, якщо в подальшому у кадровому забезпеченні підприємства сталися зміни, що відображені у таблиці.

На основі вище наведених показників розрахуйте середню чисельність працівників за березень поточного року. Зробіть відповідні висновки.

Дата	Зміни у кадровому забезпеченні
03.03.	1 особа – вийшла із відпустки за власний рахунок (без збереження заробітної плати); 1 особа – була прийнята на роботу як зовнішній сумісник (на 0,3 ставки);
05.03	1 особа повернулася з відрядження; 2 особи – звільнилися за власним бажанням; 1 особа із числа фактично працюючих на підприємстві була переведена на роботу з 1,0 ставки на 1,5 ставки;
07.03.	1 особа – була прийнята на роботу на умовах неповної зайнятості на 0,5 ставки (єдине місце роботи);
09.03.	2 особи – вийшли у щорічну оплачувану відпустку; 3 особи – були направлені із вузів на виробничу практику.
15.03.	1 особа – була направлена підприємством на навчання з відривом від виробництва; 2 особи – прийняті на роботу на дотаційні робочі місці (направлення Державної служби зайнятості);
18.03.	2 осіб – здійснили прогул;
20.03.	1 особа – вийшла у відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами; 1 особа – була направлена підприємством на підвищення кваліфікації;
30.03.	1 особа – звільнилася (з числа зовнішніх сумісників).

№ 10

Оцінити рівень життя населення України за показниками доходів і витрат за даними Державного комітету статистики[1]. Висновки щодо зміни

[1] Офіційний сайт Держкомстату: http://www.ukrstat.gov.ua/

рівня життя населення України зробити за такими основними показниками:

- індекс номінальних та реальних доходів населення;
- структури доходів;
- середнього доходу в розрахунку на одну особу;
- структури витрат.

№ 11

Розрахуйте індекс людського розвитку для держави, якщо:

- середня очікувана тривалість життя становить 65,2 років;
- рівень освіченості дорослого населення складає 98,0%, частка тих, хто навчається становить 83,6%;
- реальний ввп, що припадає на одну особу, склав 30580 грн. (середньорічний курс долара до національної грошової одиниці склав 8,0 грн. /дол.).

Зробіть висновки відносно рівня життя населення держави за даним показником.

№ 12

Розрахуйте рівень бідності населення держави за відносною та абсолютною межею бідності на основі даних нижче наведеної таблиці.

Показник	Роки				
	1	2	3	4	5
Чисельність населення, тис. осіб	47622,4	47280,8	46929,5	46646	46372,7
Розмір прожиткового мінімуму (у середньому на одну особу в місяць, грн.)[1]	362,2	423,0	472,0	532,0	626,0
Чисельність населення із середньодушовими доходами у місяць нижчими прожиткового мінімуму, млн. осіб	30,3	25,3	23,1	13,2	8,1
Відносна межа бідності, грн. (75% від медіанного доходу)	271	365	430	526	778
Чисельність населення із середньо-душовими доходами у місяць нижчими за відносну межу бідності, тис. осіб	13000,9	12813,1	13187,2	12734,4	12520,6

Зробіть висновки щодо:

- масштабів бідності за різними методологічними підходами до її оцінювання;
- тенденцій зміни бідності населення протягом заданого періоду.

№ 13

Обґрунтуйте приналежність сім'ї Чорнокрилюків до бідного

[1] Прийнято за абсолютну межу бідності

населення у базовому та звітному році як за абсолютною, так і відносною межею бідності за даними нижче наведеної таблиці.

Період	Інформація про склад та доходи сім'ї
базовий	склад сім'ї: батько, мати, неповнолітній син. батько - працює (розмір заробітної плати за рік – 10200 грн); мати - працює (розмір заробітної плати за рік – 8160 грн); син – навчається у школі.
звітний	склад сім'ї: батько, мати, два неповнолітніх сина. батько - працює (розмір заробітної плати за рік – 9800 грн); мати - перебуває у відпустці по догляду за дитиною до трьохрічного віку (розмір виплат на дитину – 130 грн. на місяць); син – навчається у школі.

№ 14

Побудувати криву Лоренца та розрахувати коефіцієнт Джині на основі нижче наведеної таблиці. Зробити висновок відносно рівня диференціації доходів в державі.

	Частка у сукупних доходах (Y), %										
	0,1	1,6	5,6	9,6	11,1	9,3	7,9	5,7	4,0	3,1	42,0
Частка населення на яку припадає відповідний дохід (X), %	0,9	6,1	15,0	19,5	18,2	12,7	9,3	5,9	3,7	2,6	6,1

№ 15

Проаналізуйте в розрізі поселень на основі даних нижче наведеної таблиці:

- динаміку кількості дошкільних закладів освіти в області;
- кількість дітей, що припадають на 100 місць у дошкільних закладів;
- коефіцієнт охоплення дошкільною освітою населення відповідної вікової групи.

Показники	Роки			
	1	2	3	4
Кількість дошкільних закладів всього в т.ч.:	487	364	315	339
- у міських поселеннях	162	141	107	108
- у сільських поселеннях	325	223	208	231
У них місць, тис. од.	40,9	36,4	24,1	25,1
- у міських поселеннях	25,8	24,3	15,5	15,7
- у сільських поселеннях	15,1	12,1	8,6	9,4
Кількість дітей у закладах, тис. осіб	43,1	28,9	26,9	29,6
- у міських поселеннях	31,4	21,9	19,5	20,9
- у сільських поселеннях	11,7	7,0	7,4	8,7
Кількість дітей до 6-ти років, тис. осіб	109	100	71	74
- у міських поселеннях	55	50	30	31
- у сільських поселеннях	54	50	42	43

Зробіть відповідні висновки.

Національний університет водного господарства та природокористування

№ 16

На основі даних Державного комітету статистики України проаналізуйте:

- динаміку кількості загальноосвітніх закладів;
- кількість учнів (в тому числі в розрахунку на 1-го вчителя);
- динаміку кількості випускників загальноосвітніх навчальних закладів;
- динаміку кількості професійно-технічних закладів (ПТЗ) освіти;
- кількість учнів, що навчаються, прийнято та випущено ПТЗ.
- кількість вищих навчальних закладів за рівнем акредитації;
- кількість студентів, що навчаються у вузах за їх типами.

№ 17

Проаналізуйте зміну освітнього потенціалу підприємства, а також середньої кількість років навчання одного працівника на підприємстві, якщо:

Рівень освіти	Чисельність працівників	
	базовий період	звітний період
повна середня	5	8
професійно-технічна	23	20
базова вища	10	12
повна вища освіта (рівень спеціаліст)	25	24
науковий ступінь (кандидат економічних наук)	1	1
Всього	64	65

№ 18

На підставі даних нижче наведеної таблиці по району міста за рік обчислити:

- частоту первинної захворюваності на ревматизм;
- контингент хворих і частку загальної поширеності хвороби;
- рівень летальності за і-тою формою хвороби

Показник	Значення, осіб
Середньорічна чисельність населення у відповідному районі міста	32000
Загальна кількість хворих у районі міста (за даними закладів охорони здоров'я)	18300
Загальна кількість хворих на ревматизм (зареєстрована в поліклініці)	3300
з них вперше виявлено в поточному році	1100
Померло від ревматизму	45

№ 19

Діяльність закладу охорони здоров'я стаціонарної допомоги за місяць характеризувалася такими показниками:

- загальна кількість лікарняних ліжко-місць – 500 од.;
- загальна кількість населення, яка лікувалася в умовах стаціонару, склала 1200 осіб (з них 1180 – було виписано, інші – померли);

– загальна кількість проведених на лікуванні ліжко-днів склала 133200.

На основі вище наведених даних необхідно розрахувати:

– місткість закладу;
– рівень госпіталізації населення;
– оборот лікарняних ліжок;
– середню тривалість перебування хворого на ліжку;
– рівень летальності.

Зробіть відповідні висновки.

№ 20

На основі даних Державного комітету статистики України проаналізуйте:

– частоту поширюваності хвороб за їх видами на основі коефіцієнта первинних захворювань;
– структуру смертності в розрізі основних хвороб;
– кількість стаціонарних закладів охорони здоров'я та кількість лікарняних ліжок (в т.ч. на 10 000 осіб);
– кількість амбулаторно-поліклінічних закладів охорони здоров'я та їх потужність (у тому числі у розрахунку на 10000 населення України).

№ 21

Дослідіть умови проживання населення у регіоні та державі за даними нижче наведеної таблиці на основі:

– аналізу площі житлового фонду загалом та в розрахунку на одного жителя;
– індексів зростання житлового фонду.

Роки	Весь житловий фонд області, загальної площі, млн.м^2		Чисельність постійного населення, тис. осіб	
	регіон	держава	регіон	держава
1	21,9	922,1	1190,2	51556,5
2	23,0	1015,0	1179,5	49115,0
3	23,5	1046,4	1159,6	47100,5
4	24,2	1072,2	1149,9	45963,4

Зробіть порівняння відносно умов проживання населення в регіоні та державі.

№ 22

На основі даних Державного комітету статистики України проаналізуйте:

– зміну житлових умов населення в Україні та Рівненській обл. на основі коефіцієнту поліпшення житлових умов;
– введення житла (в т.ч. індивідуальними забудовниками);
– рівень благоустрою житлового фонду та структуру квартирного фонду у розрізі квартир за кількістю кімнат;

№ 23

За даними нижче наведеної таблиці обчислити індекс тяжкості злочинів. Зробити висновки відносно його зміни в часі.

Вид злочину	Кількість злочинів, тис		Коефіцієнт тяжкості злочину
	базовий період	звітний період	
За порушення правил безпеки руху	20	22	2
Грабежі та розбої	30	28	20
Крадіжки	70	80	10
Навмисні вбивства і замахи на вбивство	8	12	20
Хуліганство	16	19	5

4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Студенти спеціальності «Управління персоналом та економіка праці» з дисципліни «Демографія і соціальна статистика» самостійно виконують такі види індивідуальних робіт:

- освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр (денна форма) – розрахунково-графічна робота (II семестр);
- освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр (заочна форма) – розрахунково-графічна (контрольна) робота (IV семестр).

4.1. Структура та зміст індивідуальної роботи

Індивідуальна робота студентів має містити складові наведені у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

Складові індивідуальної роботи

Форма навчання студентів	Складові	Рекомендована кількість сторінок
заочна дистанційна	1. Теоретична частина	8-12
	2. Практична частина	5-10
денна	1. Практична частина	10-15

Індивідуальна робота студентів заочної (дистанційної) форми навчання включає теоретичну частину. **Теоретична частина** виконується за темою, що обирається з Додатку А. Вихідними даними є опубліковані джерела інформації, основний список яких наведено в кінці методичних рекомендацій (с.43).

Обрана тема теоретичної частини розкривається на основі порівняння ключових понять, концепцій, показників, класифікацій або інших положень з як мінімум 3 джерел інформації, на які робляться посилання у квадратних дужках [N, с.N-NN]. При цьому визначаються їх спільні та відмінні ознаки. За результатами порівняння обирається те теоретичне положення, за допомогою якого найкраще розкривається суть теми, або (за

відсутності такого положення) пропонується і обґрунтовується власний варіант поняття, концепції, показника, класифікації тощо. Для кращої наочності порівняння рекомендується подавати в табличній формі.

Наприкінці теоретичної частини наводяться висновки і пропозиції для покращення теоретичних основ дослідження заданої теми.

Практична частина в індивідуальних роботах виконується за темою, що обирається з Додатку Б. Вихідними даними є матеріали „Статистичних щорічників" або іншої офіційної інформації Держкомстату за останні 5 років. Тема розкривається внаслідок визначення і порівняльного аналізу динаміки статистичних показників за темою дослідження на визначеному рівні (держава, регіон). Відповідний аналіз варто супроводжувати табличними, графічними формами та розрахунками темпів росту, приросту тощо. Наприкінці практичної частини наводяться висновки про тенденції та проблеми у відповідній соціально-демографічній сфері.

4.2. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальні роботи виконуються на листках формату А4 і містять титульну сторінку, зміст, основну частину, літературу, додатки:

1) на титульній сторінці зазначається навчальний заклад, кафедра, назва дисципліни, академічна група, прізвище та ініціали студента й викладача;

2) після титульного аркуша наводиться зміст роботи із зазначенням сторінок;

3) усі формули, рисунки і таблиці нумеруються із зазначенням їх назви;

4) посилання на джерела інформації подаються у квадратних дужках із зазначенням номера у переліку літератури та відповідних сторінок;

5) список літератури наводиться в кінці робіт в алфавітному порядку або порядку згадування в тексті;

6) для основного тексту використовується шрифт Times New Roman 14, текст друкується через 1,5 інтервал і вирівнюється на ширину сторінки, що має ліве поле – 2,5 см, решту – 1,5 см.

Скріплені роботи подаються на випускову кафедру не пізніше двох тижнів до залікової сесії.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Борисов В.А. Демография. – М.: Издательский дом NOTA BENE, 2001.– 272с.
2. Бреева Е.Б. Основы демографии: Уч. пособие. – М.: Изд-во «Дашков и Ко», 2004. –352 с.
3. Гурьев В.И. Основы социальной статистики: методы, система показателей, аналіз. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 176с.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

4. Социальная статистика / Под ред. М. Г. Назарова. - М.: Финансы и статистика. - 1988. - 320 с.
5. Социальная статистика: Учебник / Под ред. чл.-кор. РАН Н.И.Елисеевой.- 3-е изд., перераб. и доп.- М.: Финансы и статистика, 2001.-480с.
6. Соціально-экономическая / Н.П. Дащинская, С.С. Подхватилина, И.Е. Теслюк и др.; Под ред. С.Р. Несторович: Учеб. пособие.- Мн.: БГЭУ, 2000. – 231с.
7. Соціально-экономическая статистика: Ученик / А.В. Головач, В.И. Товкун, Г.Г. Ткаченко и др.; Под ред. А.В. Головача.- К.: Вища школа, 1991. – 398с.
8. Стеценко С.Г. Демографічна статистика: Підручник. – К.: Вища шк., 2005. – 415с.
9. Столяров Г. С., Огай М. Ю. Соціальна статистика: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2003. - 195с.
10. Удотова Л.Ф. Демографычна статистика: Пыдручник. – КНЕУ, 2002. –376с.

Додаткова

11. Визначення межі бідності в Україні: Порівняння з іншими країнами: (Аналітичні огляди з питань цільової соціальної допомоги в Україні) / ПАДКО: Агентство США з міжнародного розвитку. - К., 1996. - № 3. - С. 9.
12. Григорович Н. В., Калачева І. В. Соціально-економічна захищеність населення України // Статистика України. - 2001. - № 3. - С. 37-42.
13. Кононова О. Методологічні проблеми підготовки та проведення вибіркового обстеження домашніх господарств щодо економічної активності населення. - К.: Проблеми статистики, 1999. - С. 175
14. Лібанова Е. Бідність в Україні: сучасний стан та напрями подолання / Державна соціальна політика і рівень життя населення в Україні. Економічні ЕСЕ. - К.: Інститут реформ, 2002. - № 1(12). - С. 22.
15. Лібанова Е. Індекс людського розвитку регіонів України. - К.: Інвестиційний рейтинг регіонів України, 2002. - С. 59.
16. Лібанова Е. Міжнародні стандарти у соціальній статистиці: проблеми та перспективи запровадження. - К.: Проблеми статистики, 1999. - С. 111.
17. Лібанова Е. Соціальна стратифікація в Україні: проблеми статистичного вимірювання. - К.: Проблеми статистики, 2000. - С. 25.
18. Методика комплексної оцінки бідності: Затв. Указом Президента України від 5 квітня 2002 р. № 171 // Офіційний вісник України. - 2002. - № 18. - С. 1.
19. Методологічні засади вимірювання людського розвитку для регіонів України. - К.: Державний комітет статистики, 2000. - С. 41.
20. Огай М. Ю. Окремі аспекти статистичної оцінки бідності в Україні // Проблеми статистики: Зб. наук. праць. - Вип. 4. - К., 2002. - С. 111-115.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

21. Рябушкин Т. В. и др. Статистические методы и анализ социально-экономических процессов / Т. В. Рябушкин, В. М. Симчера, Е. А. Машихин. - М.: Наука, 1990. - 296 с.
22. Статистика: Підручник / С.С. Герасименко, А.В. Головач, А.М. Єріна та ін.; За наук. ред.. д-ра екон. наук С.С. Герасименка.- 2-ге вид., перероб. і доп.- К.: КНЕУ, 2000.- 467с.
23. Указ Президента України «Про стратегію подолання бідності» від 15 серпня 2001 р. № 637 // Офіційний вісник України. - 2001. - № 33. - С. 39.
24. Україна: національний звіт з людського розвитку. 2001 - сила суспільної взаємодії // ПРООН. - К., 2001. - 113 с.
25. Умови життя сімей-учасниць Програми житлових субсидій (за результатами вибіркового обстеження) / Державний комітет статистики України. - К., 2001. - 53 с.
26. Черенько Л. М. Оцінка масштабів та рівня бідності населення України.- К.: РВПС України НАН України, 2000. - 75 с.
27. Шишкін В. Методика оцінювання рівня людського розвитку. - К.: Проблеми статистики, 1999. - С. 234.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Додаток А

Тематика теоретичної частини індивідуальних робіт

№ у журналі групи	Тема
1	Джерела демографічної інформації
2	Чисельність та соціально-економічна структура населення
3	Репродуктивне відтворення населення
4	Природний та механічний рух населення.
5	Соціальна та територіальна мобільність населення
6	Соціально-економічна стратифікація населення
7	Народжуваність, плідність та смертність населення
8	Фактори та механізми регулювання репродуктивного відтворення населення
9	Методи демографічного прогнозування
10	Демографічна політика
11	Механізм регулювання демографічного розвитку
12	Рівень та якість життя населення
13	Соціально-економічна сутність, критерії та форми бідності
14	Показники бідності населення
15	Диференціація доходів населення
16	Фактори та механізми регулювання диференціації доходів населення
17	Система освіти України
18	Житлові умови та побутове обслуговування населення
19	Освіченість населення
20	Охорона здоров’я та медичне обслуговування населення
21	Спосіб життя та громадський порядок
22	Сутність та складові соціальної безпеки
23	Соціальний захист населення
24	Злочинність як об’єкт соціального вивчення
25	Девіантна поведінка об’єкт соціального вивчення

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Додаток Б

Тематика практичної частини індивідуальних робіт

№ у журналі групи	Тема
1	Прогнозування чисельності населення України
2 (24)[1]	Аналіз природного та механічного руху населення (Рівненської області)
3 (23)	Аналіз структури та соціальної мобільності населення України (Рівненської області)
4 (22)	Аналіз громадського порядку та соціальної безпеки в Україні (Рівненській області)
5 (21)	Аналіз соціального захисту населення України (Рівненської області)
6 (20)	Аналіз житлових умов населення України (Рівненської області)
7 (19)	Аналіз рівня освіченості населення України (Рівненської області)
8 (18)	Оцінювання рівня бідності населення України (Рівненської області)
9 (17)	Оцінювання рівня життя населення України (Рівненської області)
10 (16)	Аналіз ринку праці України (Рівненської області)
11 (15)	Аналіз розвитку системи освіти України (Рівненської області)
12 (14)	Аналіз структури споживання товарів та послуг в Україні (Рівненській області)
13	Дослідження умов праці та виробничого травматизму в Україні
25	Аналіз індексу людського розвитку в Україні

[1] В дужках вказано номер варіанта, за яким виконується дослідження за аналогічною тематикою на рівні регіону